

RAAD VAN BEHEER
HOUDEN VAN HONDEN

Drie deelnemers over 'hun' Fairfok-programma

In 2014 startte onder regie van de Raad van Beheer het Fairfok-programma, gericht op een gezonde en sociale Nederlandse hondenpopulatie. In dit programma werken verschillende partijen samen. Brancheorganisatie Dibevo, HAS Hogeschool en Platform Verantwoord Huisdierenbezit zijn van meet af betrokken geweest. Wij vroegen hen hoe zij terugkijken op vier jaar Fairfok en hoe zij de toekomst van het programma zien.

'Meer focussen op *look-alikes*'

Manon de Kort: 'We gebruiken praktijkvoorbeelden uit Fairfok in ons lesmateriaal.'

Manon de Kort is docent Ethologie en Marketing aan de opleiding Dier en Veehouderij van de HAS Hogeschool te Den Bosch. Namens de hogeschool neemt ze sinds 2015 deel aan het Fairfok-programma.

Wat is voor jou het belang van Fairfok?

'Het is heel goed dat zo'n brede coalitie de verantwoorde-

lijkheid neemt voor een betere gezondheid en welzijn van rashonden. Alleen een breed gedragen programma kan structurele verbeteringen opleveren. Daar werken wij graag aan mee.'

Welke rol vervult de HAS binnen Fairfok?

'Onze rol is om de rashondenproblematiek en de daarvoor binnen Fairfok gevonden oplossingsrichtingen te vertalen naar het onderwijs, zodat we komende generaties opleiden met de nieuwste inzichten en methodieken. Om daar een handje bij te helpen leveren we ook studenten voor onderzoek dat uit Fairfok naar voren komt, bijvoorbeeld naar het verband tussen het populairder worden van een ras en de gezondheid van dat ras.'

Kun je een concreet maken hoe Fairfok doorwerkt in jullie onderwijsprogramma?

'Jazeker, we gebruiken praktijkvoorbeelden uit Fairfok in ons lesmateriaal en laten onze studenten met de problematiek werken. Denk aan de problemen bij de Cavalier King Charles Spaniel: welke gezondheids- en welzijnsproblemen zien we daar en welke oplossingen worden er bedacht? Het maakt de studenten meer bewust van wat er in de kynologie wordt

gedaan aan de problematiek in de rashondenfokkerij en helpt hen een genuanceerd standpunt in te nemen in de discussie over wat wel en niet toelaatbaar is in de fokkerij.'

Hoe kijk je terug op de afgelopen periode?

'Het feit dat al deze organisaties bij elkaar zijn gaan zitten en een gezamenlijk plan hebben neergelegd bij de staatssecretaris, is al heel knap. Zo nam de sector het heft in eigen hand, zonder dat daar dwang van de overheid voor nodig was. De focus ligt nu vooral op gezondheid en erfelijke gebreken, en dat is goed, maar persoonlijk vind ik dat er nog wel wat meer aandacht voor het aspect 'gedrag' mag komen – welke gedragstests zetten we in, wat doen we aan opvoeding? Honden moeten immers ook gedragsmatig mee kunnen komen in de maatschappij.'

Hoe zie je de toekomst van Fairfok?

'We hebben goede eerste stappen gezet, nu moeten we doorgaan. En dan zouden we meer moeten focussen op de

'Persoonlijk vind ik dat er nog wel wat meer aandacht voor het aspect 'gedrag' mag komen'

look-alikes, de honden zonder stamboom die onder de radar blijven. Daar hebben we weinig controle op, terwijl die in hoge mate het imago van de rashond bepalen. Daar ligt nog een grote uitdaging. Verplichte dierenpaspoorten en verplicht chippen zijn al mooie instrumenten, maar we moeten ook kijken naar de markt – de vraag is groter dan het aanbod. In dat 'gat' stappen broedfokkers met onbetrouwbare honden en verpesten het zo voor de fokkers die het wel goed doen. Als we daar een oplossing voor kunnen vinden zijn we echt een heel stuk verder.'

'Aken en Keulen zijn ook niet op één dag gebouwd'

Gerrit Hofstra: 'Mensen trappen nog maar al te vaak in de val van commerciële fokkers.'

Huisdierenbrancheorganisatie Dibevo neemt al vanaf 2014 deel aan Fairfok. Gerrit Hofstra is adjunct-secretaris en beleidsmedewerker en vertegenwoordigt Dibevo in het programma sinds 2017.

Wat is voor Dibevo het belang van Fairfok?

'Dibevo is natuurlijk zeer gebaat bij een gezonde en sociale hondenpopulatie – wat goed is voor

outcross – het inkruisen van andere rassen. Dat was ooit vloeken in de kerk.'

Hoe kijk je terug op de afgelopen periode?

'Het was goed om te zien dat zo veel verschillende partners bereid zijn om over verschillen van inzicht heen te stappen en positief mee te werken aan het programma. Wat ik jammer vind is dat niet heel duidelijk is wat nou eigenlijk 'gezond en sociaal' precies betekent - een stip op de horizon waar je je op kunt richten. Is dat bijvoorbeeld een hond die een kwartier lang kan rennen en dan in twee minuten voldoende bijkomt? Of is dat een hond die niet meer dan 10 procent verhoogde kans heeft op een erfelijke ziekte of gebrek? Zo'n concrete formulering mis ik.'

'Wat ik jammer vind is dat niet heel duidelijk is wat nou eigenlijk 'gezond en sociaal' precies betekent'

honden is goed voor onze branche. Mede daarom werken wij graag mee aan oplossingen voor de problematiek op het gebied van inteelt, extreme uiterlijke kenmerken en erfelijke aandoeningen. Ik heb heel veel waardering voor de Raad van Beheer. Zij hebben toch de stap genomen om een grote cultuuromslag binnen de hondenfokkerij in gang te zetten. Denk aan het tegengaan van fokken op extreme uiterlijke kenmerken en de toepassing van

Fairfok gaat ook over gezondheid en sociaal gedrag van niet-rashonden, de zogenaamde look-alikes. Hoe zou die groep het beste bereikt kunnen worden?

'Veel look-alikes komen uit het buitenland. Het gaat dan veelal om (zeer) commerciële fokkerijen. Dat betekent per definitie dat je deze groep moeilijk bereikt. Hun motivatie is geld verdienen, verantwoord fokken is hun belang helemaal niet. 'We zullen de consument nog beter moeten voorlichten. Mensen trappen nog maar al te vaak in de val van commerciële fokkers. En dat terwijl er prima informatie voorhanden is, zoals "Ontmasker de foute fokker" van het LICG. Maar eerlijk is eerlijk: er is een schrijnend tekort aan zorgvuldig gefokte pups. Dat blijft een probleem.'

Hoe zie je de toekomst van het Fairfok-programma?

'Ik hoop dat we doorgaan op de ingeslagen weg, en dat gezondheid en sociaal gedrag minstens zo belangrijk worden als uiterlijk. Een veel gehoorde klacht is dat het allemaal te langzaam gaat en dat rasverenigingen onvoldoende meewerken. Het belangrijkste is dat er een richting is gekozen om tot verbetering te komen. Aken en Keulen zijn ook niet op één dag gebouwd, dit soort processen hebben tijd nodig. Hoewel er zeker problemen zijn met stamboomhonden, is het wel de enige groep honden waar je qua uiterlijk en gedrag vooraf een redelijk goed beeld hebt van wat je kunt verwachten. Daar moeten we heel blij mee zijn.'

'Ik ben heel positief over outcross'

Cathrienke Brandt, bestuurslid van het Platform Verantwoord Huisdierenbezit, neemt al vanaf de start van Fairfok in 2014 deel aan het programma. Behalve haar werk voor het platform is zij actief in de kynologie, onder meer als fokker en secretaris van De Wetterhoun Vereniging Nederland (DWN).

*Cathrienke Brandt:
'Aanhoudende voorlichting richting consument over verantwoorde fokkerij is heel belangrijk.'*

Wat is voor jou het belang van Fairfok?

'Het is de enige manier om de rashonden te redden, want alleen met een brede coalitie en in gezamenlijkheid zijn de problemen op te lossen. Daarbij hebben we een lange adem nodig.'

Hoe kijk je terug op de afgelopen periode? Wat ging goed?

'Er is op allerlei terrein verbetering te zien. Zo worden Nederlandse keurmeesters veel beter opgeleid om naar gezondheid en gedrag te kijken en specifieke erfelijke gebreken bij bepaalde rassen te herkennen. Daar wordt nu veel strenger naar gekeken op shows. Een ander groot winstpunt is de stap van de Raad van Beheer om het stamboek van bepaalde rassen open te stellen om outcross mogelijk te maken om zo inteelt tegen te gaan. Geweldig, ik ben heel positief over outcross! Met het voorbehoud dat je het wel met stamboomhonden moet doen, zonder stamboom weet je niet wat je inkruiert. Met

de Wetterhoun-rasverenigingen DWN en NVSW zitten we nu midden in de discussie daarover. Met hulp van dr. ir. Pieter Oliehoek, dé specialist op dit gebied, komen we daar wel uit.'

En wat ging minder?

'Wat ik riskant vind is de trend om steeds meer DNA-tests in te zetten om dieren met een genetisch defect van de fok uit te sluiten. Ik vind die onderzoeken prima, maar schiet er niet in door, want voor je het weet is er geen hond meer om mee te fokken en bevorder je juist inteelt. En de nascholing van dierenartsen op het gebied van fokkerij en genetica mag ook wel wat voortvarender. Er is nu pas een handjevol dierenartsen nageschoold, dat moeten er veel meer worden.'

Hoe is de samenwerking binnen Fairfok?

'Die is prima! Behoudens wat kleine aanvaringen wordt er met heel veel wederzijds respect samengewerkt om deze moeilijke materie aan te pakken. Ga er maar aan staan, de hele rashondenfokkerij op zijn kop, dat is geen kleinigheid. Zoals gezegd: we hebben een lange adem nodig.'

Hoe zie je de toekomst van het programma?

'Het programma moet doorgaan, vind ik. Vier jaar is nog niks. Aanhoudende voorlichting richting consument over verantwoorde fokkerij is heel belangrijk. We moeten samen blijven optrekken, dezelfde boodschap uitzenden, dat maakt het veel sterker. De voorlichting van het LICG (Landelijk InformatieCentrum Gezelschapsdieren, red.) en de Hondenbescherming wordt dan ook breed door alle deelnemers gedragen en gedeeld.' ■

'Voor je het weet is er geen hond meer om mee te fokken'